

Vooronderzoek bruikbaarheid iJW berichtenverkeer

Brigitta Struijkenkamp

Rudi Bakker

Jan Mol

Mei 2022

Inleiding

Het berichtenverkeer volgens de informatiestandaard Jeugdwet (iJW) bevat berichten tussen jeugdzorgaanbieders en de gemeenten met informatie over toewijzing, uitvoer en declaratie van jeugdzorg. Het CBS is gevraagd om een verkennend vooronderzoek uit te voeren naar de bruikbaarheid van het iJW berichtenverkeer voor statistisch onderzoek. Momenteel verzamelt het CBS gegevens over jeugdzorg direct bij jeugdhulpverleners en gecertificeerde instellingen in het kader van Beleidsinformatie Jeugd. Wanneer dezelfde gegevens ook uit het iJW berichtenverkeer kunnen worden overgenomen, dan zou dat een aanmerkelijk lastenverlichting bij deze jeugdhulpverleners opleveren.

Vier gemeenten, te weten Hoorn, Súdwest-Fryslân, Midden-Drenthe en Groningen, zijn bereid gevonden alle berichten die in 2020 zijn verzonden voor dit onderzoek beschikbaar te stellen. Het Inlichtingenbureau heeft, als verwerker van gemeenten, de gegevens aan het CBS geleverd¹.

Deze verkennende analyse richt zich op de volledigheid en kwaliteit van de iJW-data. Daarnaast is gekeken in hoeverre de iJW-data overeenkomt met de gegevens uit Beleidsinformatie Jeugd. Het aspect dat de huidige dataverzameling door het CBS in het kader van de Beleidsinformatie Jeugd kan worden verrijkt met gegevens over de intensiteit van de zorg en de gedeclareerde bedragen uit de iJW-berichten, wordt voornamelijk buiten beschouwing gelaten.

¹ Op 12 november 2021 zijn de berichten van Hoorn, Súdwest-Fryslân en Midden-Drenthe aangeleverd, de bestanden van Groningen volgden op 21 januari 2022.

1 Koppelen en verkennen iJW-databestanden

Het iJW-berichtenverkeer wordt opgeslagen in een datamodel met verschillende berichtsoorten (zie bijlage). Er zijn aparte berichten voor aanvragen, toewijzing, start van de zorg, beëindiging van de zorg en declaratie. Voor elk bericht dat de zorgverlener naar de gemeente stuurt of andersom, wordt ter bevestiging een retourbericht verstuurd. De helft van de berichtsoorten bestaat daardoor uit deze retourberichten.

Als de retourberichten buiten beschouwing worden gelaten is de opeenvolging van de verschillende type berichten doorgaans als volgt:

- Een zorgaanbieder doet een verzoek aan de gemeente om een bepaalde zorg voor een jongere aan deze aanbieder toe te wijzen (315-bericht). Wanneer de gemeente zelf de verwijzing doet dan wordt deze stap meestal overgeslagen.
- De gemeente stuurt een toewijzingsbericht aan de aanbieder (301-bericht)
- De zorgaanbieder stuurt de gemeente een bericht dat de zorg is gestart (305-bericht)
- De zorgaanbieder verstuurt de gemeente een of meerdere declaratieberichten (303-bericht)
- De zorgaanbieder verstuurt de gemeente een bericht dat de zorg is beëindigd (307-bericht)

Hierbij dient opgemerkt te worden dat een zorgaanbieder in sommige gevallen nog tot 5 jaar na zorgverlening een declaratiebericht kan sturen, declaratieberichten kunnen dus zowel voor als na het stop-zorg bericht worden verstuurd. Overigens kunnen in één bericht meerdere producten voor een cliënt zitten en in een declaratie meerdere cliënten en meerdere prestaties per cliënt

In totaal bevatte de datalevering over deze vier gemeenten de volgende aantallen van bovenstaande iJW-berichtsoorten die zijn verzonden in 2020.

Berichtsoort	Bericht subsoort	Aantal berichten in datalevering
Verzoek om toewijzing (315-berichten)	JW315	12.024
	JW315 Aangevraagd product	12.458
Toewijzing (301-berichten)	JW301	27.491
	JW301 Toegewezen product	28.842
Start zorg berichten (305-berichten)	JW305	15.480
	JW305 Startproduct	15.944
Stop zorg berichten (307-berichten)	JW307	12.473
	JW307 Stopproduct	12.907
Declaratieberichten (303-berichten)	JW303	15.055
	JW303 Cliënt	66.716
	JW303 Cliëntprestatie	117.769

1.1 Bestandskoppeling

Voor een goede vergelijking met de Beleidsinformatie Jeugd is het als eerste nodig om de beschikbare informatie uit het berichtenverkeer op trajectniveau te clusteren in een werkbestand.

In dit bestand is voor elke soort zorg die een jongere krijgt weergegeven wanneer de zorg is begonnen en beëindigd, wie de verwijzer was, en wat de reden was van de beëindiging. De bestanden met retourberichten zijn bij de koppeling niet gebruikt. Het bleek namelijk dat deze meestal in de beschikbaar gestelde data ontbraken. Omdat de retourberichten in het overgrote deel geen nieuwe/andere informatie bevatten dan het heengezonden bericht, is de verwachting dat het ontbreken van de retourberichten de conclusies van dit vooronderzoek niet nadelig beïnvloedt.

In de berichten ontbreekt een universele koppelsleutel². Hierdoor moesten de berichten stapsgewijs aan elkaar gelinkt worden, soms met het gepseudonimiseerde BSN, of met bericht_id, beschikkingsnummer en/of toewijzingsnummer als koppelveld. Helaas waren in niet alle bestanden alle als koppelveld te gebruiken variabelen volledig gevuld. Zo was het toewijzingsnummer en de productcode niet volledig gevuld in de meeste bestanden³. Ook bevat het overgrote deel van de 315-berichten geen beschikkingsnummer omdat het beschikkingsnummer pas later wordt aangemaakt/toegekend. Bovendien zijn er ook wijzigingsberichten waarbij een eerder bericht wordt aangepast of ingetrokken. Ingetrokken berichten zijn verwijderd en gewijzigde berichten zijn vervangen.

Vanwege bovenstaande koppelproblemen zal het werkbestand geen perfecte weerspiegeling zijn van het daadwerkelijke aantal geleverde zorgtrajecten. De in de rest van deze rapportage genoemde aantallen kunnen dan ook afwijken van de aantallen zoals de gemeenten die op basis van hun eigen administratie kunnen bepalen.

Het aldus ontstane werkbestand bevat 27.495 zorgtrajecten. Hoewel de variabelen in de afzonderlijke bestanden volledig gevuld zijn, met uitzondering van bovengenoemde koppelvelden, ontbreken bij veel zorgtrajecten in het werkbestand een of meerdere van de onderliggende iJW berichten. Dit zorgt voor missende waarden in het werkbestand. Het ontbreken van de onderliggende iJW berichten is deels te verklaren uit het feit dat de datalevering aan CBS alleen de iJW-berichten uit 2020 bevat. Van trajecten die voor 2020 zijn gestart is dus niet de gehele keten aan berichtenverkeer in beeld. Denk bijvoorbeeld aan een zorgtraject dat al in 2019 is gestart, waardoor het 315-, 301- en 305-bericht al vóór 1-1-2020 zullen zijn verstuurd. Deze berichten zaten niet in de datalevering en zijn dus ook niet opgenomen in het werkbestand. In tabel 1.1.2 is te zien bij hoeveel van de zorgtrajecten een bepaalde iJW-berichtsoort aanwezig is.

1.1.2 koppelresultaat naar berichttypen

	trajecten
JW315_AangevraagdProduct	8.170
JW301_Toegewezen	18.910
JW305_StartProduct	14.625
JW303_ClientPrestatie	24.795
JW307_StopProduct	11.595
Totaal unieke trajecten	27.495

Er zijn 2.765 trajecten die gebaseerd zijn op alle vijf berichttypen en 4.940 trajecten die slechts gegevens uit één berichttype bevatten. Bij de verdere analyses in dit vooronderzoek is daar waar mogelijk rekening mee gehouden. Bijvoorbeeld door bij de confrontatie met Beleidsinformatie

² Vanaf 2021 (iJW 3.0) is een universele koppelsleutel opgenomen die de onderlinge koppeling van de afzonderlijke berichten vergemakkelijkt.

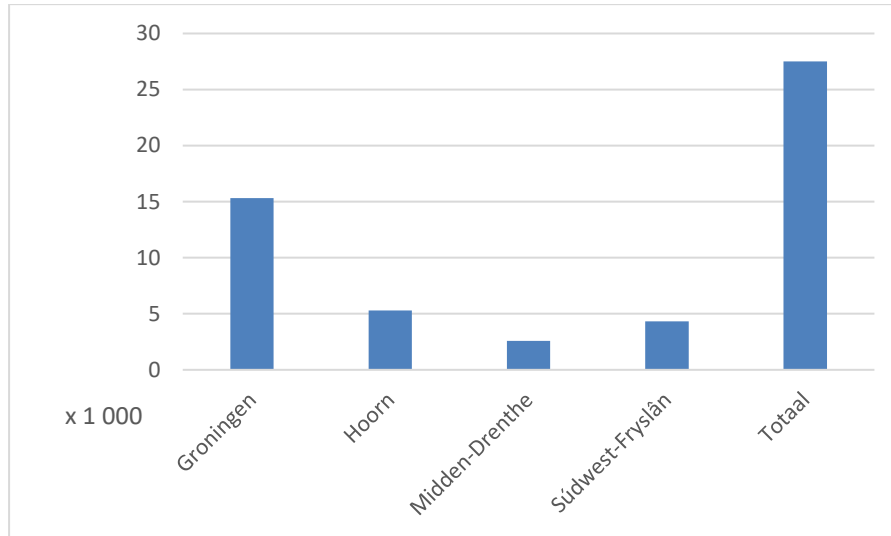
³ Als een product specifiek wordt beschikt/toegewezen wordt er per definitie geen productcode opgenomen in het bericht.

Jeugd van gegevens uit het StartProduct-bericht (zoals verwijzer) alleen te kijken naar zorgtrajecten die in 2020 zijn gestart.

1.2 Verkenning werkbestand iJW-berichten

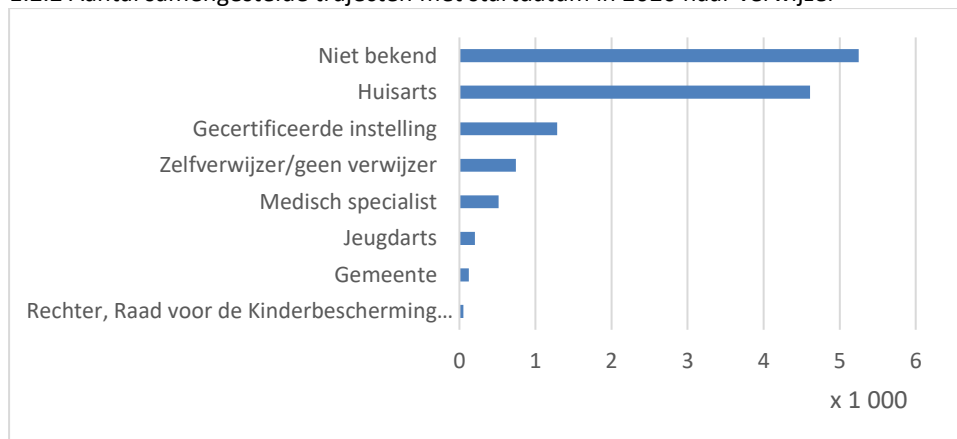
Van de hierboven beschreven samengestelde hulptrajecten is de vulling van de belangrijkste variabelen bekeken. Het werkbestand bevat ruim 27 duizend trajecten waarvan 15 duizend van de gemeente Groningen, ruim 5 duizend uit Hoorn, ruim 4 duizend van Súdwest-Fryslân en 2,5 duizend uit Midden-Drenthe.

1.2.1 Aantal samengestelde trajecten naar gemeente

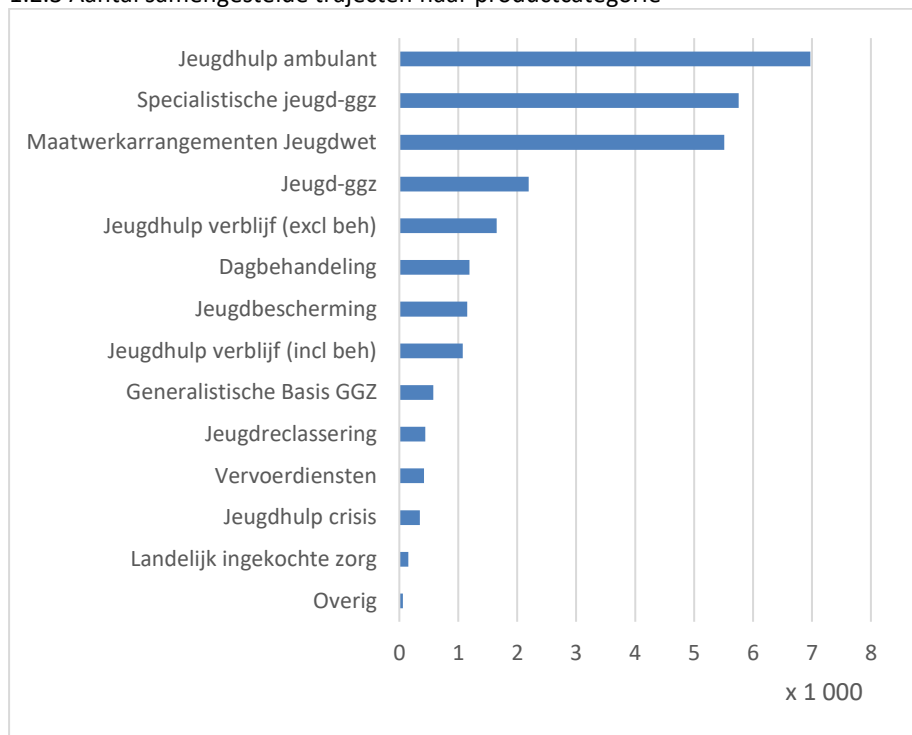
De verwijzer is alleen bekend in het iJW-werkbestand wanneer een Verzoek om toewijzing-bericht (315) beschikbaar is. Van ongeveer 7,5 duizend van de 13 duizend samengestelde trajecten met een startdatum in 2020, dat is 59 procent, was een 315-bericht aanwezig. In alle 315-berichten was de variabele verwijzer gevuld. In figuur 1.2.2 is de verdeling naar de verschillende verwijscategorieën te zien. Het relatief lage aantal gemeentelijke verwijzingen is te verklaren doordat van deze trajecten vaak geen 315-bericht is gemaakt.

1.2.2 Aantal samengestelde trajecten met startdatum in 2020 naar verwijzer

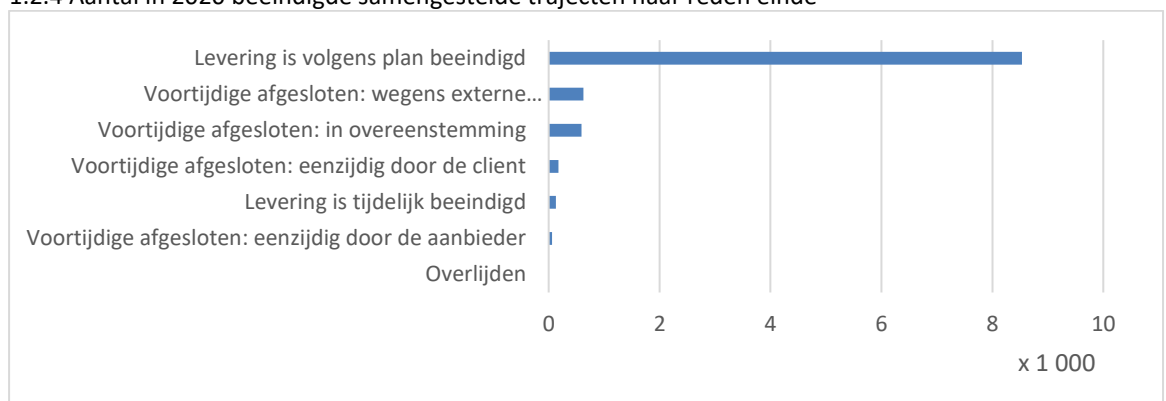
In figuur 1.2.3 staan de productcategorieën die in de iJW-berichten van de vier gemeenten zijn gebruikt. De meeste trajecten betreft ambulante jeugdhulp (25 procent) en specialistische jeugd-ggz (21 procent). Ongeveer één op de vijf trajecten wordt geclassificeerd als een maatwerkarrangement. In deze categorie hebben gemeenten eigen producten gedefinieerd die het beste aansluiten bij de eigen situatie. Echter, voor het maken van een landelijke statistiek is het zeer arbeidsintensief om een vertaling te maken van de lokale producten naar een eenduidige set van hulpvormen. Daar is in dit vooronderzoek verder vanaf gezien.

1.2.3 Aantal samengestelde trajecten naar productcategorie

Tenslotte is voor de 10 duizend in 2020 afgesloten trajecten de reden van beëindiging weergegeven. Van alle trajecten met een einddatum in 2020 is logischerwijs een stopbericht (307) beschikbaar en van alle trajecten met een stopbericht is de reden van de beëindiging bekend. Het overgrote deel, 84 procent, is afgesloten volgens plan.

1.2.4 Aantal in 2020 beëindigde samengestelde trajecten naar reden einde

2. Confrontatie iJW en Bij

Om de vergelijking te maken tussen data uit iJW en beleidsinformatie Jeugd (BiJ) wordt alleen gekeken naar unieke jongeren met jeugdhulp. Jeugdbescherming en jeugdreclassering wordt hier uitgesloten omdat deze trajecten separaat aan de jeugdhulp door Gecertificeerde Instellingen aan het CBS worden geleverd. De keuze om naar unieke jongeren te kijken en niet naar trajecten ligt in het feit dat de producten uit iJW heel lastig te vergelijken zijn met de hulpvormen die in BiJ worden onderscheiden. Het onderstaande voorbeeld van één persoon met 5 records illustreert dit probleem.

2.1 Voorbeeld jongere A in iJW en in BiJ

Persoon	Aanbieder	Categorie iJW	Aanvang	Einde	Hulpvorm BiJ
A	A	44	08-10-2020		
A	A	50	01-08-2020		2
A	B	54	28-11-2019	26-05-2020	2
A	A		21-11-2019		14
A	A		01-11-2019	31-07-2020	3

Het startbericht met code 44 (jeugdhulp met verblijf) dat op 8 oktober 2020 begint, ontbreekt in BiJ. Het startbericht met code 50 (maatwerkarrangement) en begindatum 1 augustus 2020 staat in BiJ met hulpvorm 2 (ambulante jeugdhulp). Het iJW-zorgtraject met code 54 (Jeugd-GGZ) dat is gestart op 28 november 2019 en beëindigd op 26 mei 2020 komt met dezelfde datums terug in BiJ met hulpvorm ambulant. In iJW ontbreekt voor deze persoon het verblijfstraject (hulpvorm 14) dat is gestart op 21 november 2019 zonder einddatum en een traject daghulp (hulpvorm 3) dat duurde van 1 november 2019 tot 31 juli 2020.

Doordat beide bronnen de gepseudonimiseerde BSN-code bevatten kan wel goed worden vergeleken welke jongeren uit de vier onderzochte gemeenten door welke jeugdhulpaanbieder zijn geholpen.

Uit Beleidsinformatie Jeugd zijn alle trajecten geselecteerd waar een van de vier gemeenten als verantwoordelijke is opgegeven. Dit bestand is ont dubbeld van trajecten die zowel in het eerste als het tweede halfjaar zijn aangeleverd. Vervolgens is het BiJ-bestand gekoppeld aan de data uit iJW en geaggregeerd op persoonsnummer en gemeente.

2.2 Aantal unieke jongeren per bron per gemeente

	Groningen	Hoorn	Súdwest Fryslân	Midden-Drenthe	Totaal	
	%	%	%	%	N	%
Alleen in BiJ	10	11	13	10	1.250	10
In beide	70	70	74	67	8.505	70
Alleen in iJW	20	19	13	23	2.415	20
Totaal					12.170	

Van alle unieke jongeren komt 70 procent voor in beide bestanden. Een op de vijf komt alleen in iJW voor en 10 procent alleen in BiJ.

Bijna 2,5 duizend unieke jongeren uit iJW worden niet in BiJ teruggevonden. Nader onderzoek heeft voor een deel van deze jongere een verklaring aan het licht gebracht:

- **Non-respons in BiJ 2020:**
Een deel van deze jongeren blijkt in BiJ te ontbreken omdat het CBS in 2020 geen volledig overzicht had van alle jeugdzorgaanbieders en omdat niet alle jeugdhulpaanbieders een bestand hebben ingestuurd. Er zijn ruim 300 jeugdhulpaanbieders met een of meerdere iJW-traject die ontbreken in BiJ. Van de zes grootste van hen, samen goed voor ruim 600 iJW-trajecten, bleken er vier in de BiJ-populatie van 2020 te ontbreken⁴ en twee geen bestand te hebben aangeleverd. De meeste andere hulpaanbieders met alleen trajecten in iJW hadden minder dan 10 trajecten.
- **Andere verantwoordelijke gemeente**
Zowel in iJW als in BiJ is het woonplaatsbeginsel leidend bij het bepalen van de verantwoordelijke gemeente. Bij verhuizing naar een andere gemeente wordt in de BiJ het complete traject toegerekend aan de meest recente gemeente, in iJW zal bij elke gemeente het betreffende deel van het traject terug te vinden zijn. Hieruit kunnen verschillen voorkomen tussen BiJ en iJW, daarom is gekeken of de ontbrekende jongeren misschien bij andere dan de 4 onderzochte gemeenten bekend zijn. Het blijkt dat 360 jongeren in BiJ niet werden teruggevonden omdat bij hen een andere gemeente is geregistreerd dan de vier onderzochte gemeenten.
- **In 2019 reeds afgesloten trajecten**
Een andere mogelijke oorzaak waarom een jongere alleen in het iJW-bestand wordt teruggevonden en niet in BiJ is dat de zorg feitelijk al is afgerond vóór 2020, en er alleen nog een declaratiebericht is verstuurd in 2020. Van de jongeren die alleen in iJW zaten bleken er 785 wel in BiJ over 2019 te zitten. Daarvan zijn er 590 in 2019 aangeleverd met een einddatum. Aangezien de overige 195 in 2020 niet opnieuw zijn aangeleverd wordt verondersteld dat de zorg aan hen ook is afgesloten. Van de 785 jongeren die wel in BiJ 2019 voorkomen, had de helft alleen een 303-declaratiebericht in iJW.

Wijkhulp

Wanneer jongeren jeugdhulp krijgen van het wijkteam van de gemeente, wordt dat niet in iJW-berichten vastgelegd. Dit zou verklaren waarom jongeren wel in het BiJ- en niet in het iJW-bestand voorkomen. Tabel 2.3 laat echter zien dat slechts 8,8 procent van de hulp aan deze in iJW ontbrekende jongeren door het wijkteam is geleverd. Ruim 17 procent van de aan hen in 2020 geleverde hulp betreft jeugdhulp met verblijf.

2.3 Trajecten BiJ in 2020 van jongeren die ontbreken in iJW naar hulpvorm

	trajecten	%
Jeugdhulp zonder verblijf, uitgevoerd door het wijk- of buurtteam	145	8,8
Jeugdhulp zonder verblijf, ambulante hulp op locatie van de aanbieder	965	58,1
Jeugdhulp zonder verblijf, daghulp op locatie van de aanbieder	40	2,3
Jeugdhulp zonder verblijf, jeugdhulp in het netwerk van de jeugdige	220	13,4
Jeugdhulp met verblijf, pleegzorg	120	7,2
Jeugdhulp met verblijf, gezinsgericht	30	1,8
Jeugdhulp met verblijf, gesloten plaatsing	15	0,8
Jeugdhulp met verblijf, anders dan bovenstaand	125	7,7

NB een jongere kan meerdere trajecten hebben, daarom telt het aantal trajecten niet op tot het aantal jongeren

⁴ Vanaf verslagjaar 2021 gebruikt het CBS voor BiJ een vollediger lijst met jeugdhulpaanbieders. Ten opzichte van 2020 werden anderhalf duizend nieuwe berichtgevers aan de populatie van tweeduizend berichtgevers toegevoegd. Het merendeel van deze aanbieders hadden weinig cliënten want het totale aantal jongeren met jeugdzorg in 2021 was ondanks deze forse toename van aanbieders slechts 6 procent hoger dan in 2020.

Verschillen per aanbieder

Nadere analyse leert dat sommige grote instellingen zowel jongeren hebben die alleen in iJW voorkomen als jongeren die alleen in Bij zitten. Navraag bij enkele aanbieders naar de oorzaak van deze verschillen leerde dat zij:

- Twee aparte registratiesystemen hanteren voor iJW en de levering Bij, die niet met elkaar verbonden zijn.
- Zorg die in onderaanneming is uitgevoerd voor een andere zorgaanbieder wordt verrekend buiten het berichtenverkeer middels een handmatige factuur. De hoofdaannemer verzorgt de declaratie via het berichtenverkeer.
- Veel beschikkingen ontbreken omdat de regio in 2020 van P*Q-financiering overging naar resultaatfinanciering.
- Afhankelijk van de afspraken met de gemeente, wordt ruim 80 procent, maar niet alles via Vecozo betaald. Hierdoor is het aantal cliënten lager dan in Beleidsinformatie Jeugd wordt opgegeven.

In een overleg met de vier deelnemende gemeenten kwamen nog een aantal andere mogelijke situaties naar boven waarbij de zorg niet te vinden is in het berichtenverkeer:

- Voor aanbieders met een gezinsgerichte aanpak, was het administratief soms lastig om het berichtenverkeer te gebruiken omdat in het berichtenverkeer één BSN gekozen en ingevuld moet worden bij de declaratie.
- Bij hulp aan asielzoekerskinderen is er soms nog geen BSN, waardoor het berichtenverkeer niet gebruikt kan worden
- In incidentele gevallen wordt er een specifieke aanbieder gecontracteerd die geen AGB-code heeft, waardoor het berichtenverkeer niet gebruikt kan worden
- Sommige kleine jeugdhulpaanbieder hebben moeite om met het berichtenverkeer te werken
- Declaraties worden soms pas maanden of zelfs jaren later ingediend. In sommige gevallen mag dat tot maximaal 5 jaar later. Een zorgtraject kan zo dus 5 jaar onder de radar blijven, totdat er ineens een declaratie komt.

Het beeld bij de vier gemeenten is echter dat bovenstaande situaties incidenteel of slechts beperkt voorkomen en niet het volledige verschil kunnen verklaren.

Aanvangsjaar

Van alle jongeren die in beide bronbestanden voorkomen is per bronbestand vastgesteld op welke datum de zorg voor het eerst is begonnen. In tabel 2.4 staat het aantal jongeren naar eerste aanvangsjaar per bron. Het blijkt dat 650 jongeren met een hulptraject in Bij ook in iJW voorkomen, maar zonder aanvangsdatum. Dit zullen deels trajecten zijn waarvan het start zorg bericht al voor 2020 is verstuurd waardoor de startdatum ontbreekt in de dataset die CBS heeft ontvangen. Van de 8.505 jongeren die in beide bronnen voorkomen, heeft 63 procent in beide bronnen ook hetzelfde beginjaar. In de meeste andere gevallen wordt in Bij een eerdere aanvangsdatum gevonden. Dat heeft er mogelijk mee te maken dat langdurige trajecten in iJW tussentijds worden gesloten en gedeclareerd om vervolgens als nieuw traject weer te worden opgenomen.

2.4 Aantal jongeren naar aanvangsjaar naar bron

	Bij			
iJW	<2019	2019	2020	Totaal
<2019	530	30	40	600
2019	1.505	2.340	305	4.150
2020	345	305	2.450	3.100
Niet beschikbaar	215	325	115	650
Totaal	2.595	3.000	2.910	8.505

In tabel 2.5 staan de jongeren die alleen in het iJW-bestand of het Bij-bestand voorkomen. Van de jongeren die alleen in Bij zitten zijn er relatief veel voor 2019 begonnen. Van de jongeren die in Bij ontbreken blijkt 28 procent geen aanvangsjaar in het iJW-bestand te hebben. Van deze jongeren ontbreekt een start- of stopbericht in de ontvangen iJW-data. Dit zijn dus jongeren waarvan de zorg al voor 2020 is beëindigd en waarvan alleen een declaratiebericht beschikbaar is in de dataset die het CBS heeft ontvangen.

2.5 Aantal jongeren met een bron naar aanvangsjaar.

	Alleen iJW		Alleen Bij	
	N	%	N	%
<2019	150	6	495	40
2019	775	32	290	23
2020	820	34	465	37
Niet beschikbaar	670	28	.	0
Totaal	2.415		1.250	

Verwijzer

In tabel 2.6 staat de verwijzer van de jongeren die in 2020 zijn gestart en die in beide bronnen voorkomen. Van ongeveer een kwart is geen verwijzer in het iJW-bestand beschikbaar. Dit betekent dat er ofwel geen verzoek om toewijzing is verstuurd ofwel dat dit verzoek om toewijzing al voor 2020 is verstuurd. Eén van de deelnemende gemeenten aan dit onderzoek gaf aan dat er bij verwijzingen vanuit het wijkteam logischerwijs niet alsnog een verzoek om toewijzing hoeft te worden verstuurd door de aanbieder. Er is dan sprake van een directe toewijzing. Twee derde van de jongeren met ontbrekende verwijzer in het iJW-databestand heeft in het Bij-bestand de gemeente als verwijzer.

Verder hebben de meeste jongeren die in beide bronnen voorkomen met een verwijzer ook dezelfde verwijzer. Ook is te zien dat jongeren die zichzelf bij het gemeentelijke loket melden, in het iJW berichtenverkeer worden geregistreerd als zelfverwijzer terwijl in de Beleidsinformatie wordt aangegeven dat de gemeente de verwijzer was of dat er geen verwijzer was (vrij toegankelijke hulp). Dit is niet onverwacht, omdat de beleidsinformatie Jeugd het begrip zelfverwijzer niet kent.

2.6 Aantal jongeren met startdatum in 2020 naar verwijzer naar bron

Bij									
iJW	Gem.	Huisarts	Jeugd-arts	G.I.	Med. spec.	Geen verwijzer	Rechter..	Onbekend	Totaal
Gemeente	30	.	.	15	55
Huisarts	120	1.505	.	60	45	40	.	50	1.825
Jeugdarts	10	10	35	.	15	.	.	.	80
G.I.	45	15	.	235	.	.	.	25	330
Med. Spec.	15	15	.	.	100	.	.	10	155
Zelfverw.	140	150	.	.	300
Rechter,	20
Niet beschikbaar	665	105	.	50	20	30	.	50	920
Totaal	1.025	1.660	45	370	180	230	20	150	3.685

Van de jongeren met een startdatum in 2020 die alleen in iJW voorkomen, is van 38 procent geen verwijzer bekend in het ontvangen iJW-databestand (tabel 2.7).

2.7 Aantal jongeren met startdatum in 2020 naar verwijzer

	Alleen in iJW		Alleen in Bij	
	N	%	N	%
Gemeente	20	2	110	22
Huisarts	490	47	250	51
Jeugdarts	20	2	10	2
Gecertificeerde instelling	90	9	55	11
Medisch specialist	15	1	20	4
Zelfverwijzer/geen verwijzer	.	1	40	8
Rechter, RvdK of OvJ	.	0	.	1
Niet beschikbaar/onbekend	395	38	10	2
	1.040		495	

Reden beëindiging

De meeste jeugdhulp die, zowel in Bij als in iJW in 2020 werd afgesloten, is volgens plan beëindigd.

De categorieën Overlijden en Levering is tijdelijk beëindigd uit iJW worden niet in Bij gebruikt.

Overlijden van de jongere valt in Bij in de categorie Voortijdig beëindigd wegens externe omstandigheden, Bij kent het concept van een tijdelijke beëindiging niet, er moet dan gekozen worden voor een van de andere categorieën.

Het valt op dat er in iJW wat vaker Volgens plan gekozen wordt als er in Bij voor een andere reden van beëindiging wordt gekozen.

2.8 Aantal jongeren met einddatum in 2020 naar reden beëindiging van de zorg naar bron

Bij						
IJW	Volgens plan	Voort. in overeenst.	Voort. door cliënt	Voort. door aanb.	Voort. externe omst.	Totaal
Overlijden
Tijdel. beëindigd	30	10	.	.	.	45
Volgens plan	2.180	475	85	35	110	2.880
Voort. in overeenst.	50	105	.	.	10	165
Voort. door cliënt	15	.	40	.	.	60
Voort. door aanb.	.	.	.	10	.	15
Externe omst.	45	.	.	.	15	65
Totaal	2.320	600	130	45	140	3.230

2.9 Aantal jongeren met einddatum in 2020 naar reden beëindiging.

	Alleen in iJW		Alleen BiJ	
	N	%	N	%
Levering is tijdelijk beëindigd	35	5		
Levering is volgens plan beëindigd	590	81	270	68
Voortijdig afgesloten: eenzijdig door de cliënt	15	2	80	20
Voortijdig afgesloten: eenzijdig door aanbieder	.	1	20	5
Voortijdig afgesloten: in overeenstemming	60	8	15	3
Voortijdig: wegens externe omstandigheden	30	4	15	3
Totaal	730		400	

3. Conclusie

De data die verzameld wordt in het iJW-berichtenverkeer is in potentie een goede vervanger van de dataverzameling zoals het CBS die uitvoert bij alle jeugdhulpaanbieders in het kader van Beleidsinformatie Jeugd. Het zou bovendien voor een flinke lastenverlichting bij de jeugdhulpaanbieders zorgen, als het CBS deze gegevens niet meer bij hen zou opvragen.

Dit vooronderzoek heeft echter uitgewezen dat de data over 2020 bij de vier onderzochte gemeenten nog niet de kwaliteit bezitten om als een goed alternatief te dienen. De belangrijkste knelpunten zijn:

- De individuele iJW-berichten over 2020 zijn niet goed aan elkaar te koppelen om zo de zorgtrajecten te reconstrueren uit de administratieve werkelijkheid van de iJW-berichten. *Vanaf 2021 (iJW 3.0) is een universele koppelsleutel opgenomen in de iJW-berichten die de onderlinge koppeling van de afzonderlijke berichten vergemakkelijkt.*
- Om een volledig zorgtraject te kunnen samenstellen zijn alle berichtsoorten nodig, van toewijzing tot declaratie. Soms liggen deze berichten erg ver uit elkaar in de tijd waardoor het traject lang incompleet blijft. Dit bemoeilijkt een actuele publicatie over de geleverde zorg.
- De vele landelijke en regionale productcodes zijn niet eenvoudig terug te brengen tot een beperkt aantal uniforme hulpvormen die aansluiten bij de huidige hulpvormen in de Beleidsinformatie Jeugd. *Momenteel wordt door VWS, gemeenten en zorgaanbieders gewerkt aan het model Prestatiecodes jeugd waarin betrokken partijen in de jeugdzorg samenwerken om tot een eenvoudig, landelijk uniform toewijzings- en declaratiesysteem voor het jeugdveld te komen. Onderdeel van dit traject is een vaststellen van een beperkt aantal prestatiecodes voor de zorg die inspanningsgericht wordt ingekocht.*
- Het verzoek om toewijzing bericht (315-bericht) wordt niet in alle gevallen gebruikt, bijvoorbeeld bij gemeentelijke toegang. Als een 315-bericht ontbreekt dan is het type verwijzer niet met zekerheid vast te stellen.
- Een niet verwaarloosbaar aantal jongeren komt in slechts een van beide bronnen (iJW of BiJ) voor. Voor een deel is dat te wijten aan de onvolledige populatie die door het CBS in 2020 is benaderd om gegevens aan te leveren. Ook per zorgaanbieder zijn er verschillen te

zien tussen de lijst met jongeren in het iJW-berichtenverkeer en de lijst met jongeren die bij het CBS wordt aangeleverd.

Hierbij spelen meerdere aspecten een rol:

- Een beperkt deel van de zorgtrajecten worden om diverse redenen administratief afgehandeld buiten het berichtenverkeer om.
- Zorg kan in het berichtenverkeer lang 'onder de radar' blijven. Het kan jaren duren voordat alle berichten over een bepaald zorgtraject beschikbaar zijn, bijvoorbeeld tussen einde van de zorg en declaratie.
- In de administratie van de aanbieder is het subsysteem waaruit de levering aan het CBS wordt aangemaakt, niet gekoppeld aan het subsysteem voor het berichtenverkeer.

Er is nader onderzoek bij jeugdhulpaanbieders en hun softwareleveranciers nodig om te achterhalen waardoor deze verschillen in de praktijk veroorzaakt worden en wat mogelijk oplossingsrichtingen zijn om het betrouwbaarste beeld te krijgen van de daadwerkelijk geleverde zorgtrajecten.

Op een aantal van de bovengenoemde knelpunten zijn of worden al stappen gezet die tot verbetering leiden van de bruikbaarheid van iJW-berichten voor het maken van landelijke statistische uitkomsten. Voor landelijke statistische uitkomsten op basis van het iJW-berichtenverkeer is het nodig dat de benodigde kenmerken van alle jeugdhulp die aan jongeren wordt gegeven op een inhoudelijke uniforme wijze worden vastgelegd in de iJW-berichten.

Bijlage

Overzicht berichtenverkeer iJW

Bericht	Titel	Verstuurd door
JW301	Toewijzing Jeugdhulp	Gemeente
JW302	Toewijzing Jeugdhulp Retour	Zorgaanbieder
JW303	Declaratie/factuur Jeugdhulp	Zorgaanbieder
JW304	Declaratie/factuur Jeugdhulp Retour	Gemeente
JW305	Start Jeugdhulp	Zorgaanbieder
JW306	Start Jeugdhulp Retour	Gemeente
JW307	Stop Jeugdhulp	Zorgaanbieder
JW308	Stop Jeugdhulp Retour	Gemeente
JW315	Verzoek om toewijzing Jeugdhulp	Zorgaanbieder
JW316	Verzoek om toewijzing Jeugdhulp Retour	Gemeente

Bron: Inlichtingenbureau

De gegevens zijn beschikbaar van:

14 Groningen

405 Hoorn

1731 Midden-Drenthe

1900 Súdwest-Fryslân.

Inhoud van de aangeleverde bestanden.

JW301	Bericht_ID Datum_verzondenUTC Afzender Ontvanger Beschikking_beschikkingnummer Beschikking_ingangsdatum Beschikking_einddatum BSN
JW301_Toegewezen	Bericht_ID ToegewezenProduct_ProductCategorie ToegewezenProduct_ProductCode ToegewezenProduct_Toewijzingsdatum ToegewezenProduct_Toewijzingstijd ToegewezenProduct_Ingangsdatum ToegewezenProduct_Einddatum ToegewezenProduct_RedenWijziging ToegewezenProduct_OmvangVolume ToegewezenProduct_OmvangEenheid ToegewezenProduct_OmvangFrequentie

JW302	Bericht_ID Datum_verzondenUTC Afzender Ontvanger RetourCodes Beschikking_beschikkingnummer Beschikking_ingangsdatum Beschikking_einddatum BSN
JW302_Toegewezen	Bericht_ID ToegewezenProduct_ToewijzingNummer ToegewezenProduct_ProductCategorie ToegewezenProduct_ProductCode ToegewezenProduct_Toewijzingsdatum ToegewezenProduct_Toewijzingstijd ToegewezenProduct_Ingangsdatum ToegewezenProduct_Einddatum ToegewezenProduct_RedenWijziging ToegewezenProduct_OmvangVolume ToegewezenProduct_OmvangEenheid ToegewezenProduct_OmvangFrequentie
JW303	Bericht_ID Datum_verzondenUTC Afzender Ontvanger DeclaratieFactuur_Begindatum DeclaratieFactuur_Einddatum DeclaratieTotaalBedrag DeclaratieDebetCredit
JW303_Client	Bericht_ID BSN
JW303_ClientPrestatie	Bericht_ID Prestatie_BeschikkingNummer Prestatie_ToewijzingNummer Prestatie_ProductCategorie Prestatie_ProductCode Prestatie_ProductPeriode_Begindatum Prestatie_ProductPeriode_Einddatum Prestatie_IngBedrag_GeleverdVolume Prestatie_IngBedrag_Eenheid Prestatie_IngBedrag_DeclFactuurBedrag_Bedrag Prestatie_IngBedrag_DeclFactuurBedrag_DC BSN

JW304	Bericht_ID Datum_verzondenUTC Afzender Ontvanger IngediendTotaalBedrag IngediendDebetCredit ToegekendTotaalBedrag ToegekendDebetCredit
JW304_Client	Bericht_ID Client_RetourCodes BSN
JW304_ClientPrestatie	Bericht_ID Prestatie_BeschikkingNummer Prestatie_ToewijzingNummer Prestatie_ProductCategorie Prestatie_ProductCode Prestatie_ProductPeriode_Begindatum Prestatie_ProductPeriode_Einddatum Prestatie_IngBedrag_GeleverdVolume Prestatie_IngBedrag_Eenheid Prestatie_IngBedrag_DeclFactuurBedrag Prestatie_IngBedrag_DeclFactuurDebetCredit Prestatie_GemeenteBerekendBedrag Prestatie_GemeenteBerekendDebetCredit Prestatie_ToegekendBedrag Prestatie_ToegekendDebetCredit BSN
JW305	Bericht_ID Datum_VerzondenUTC Afzender Ontvanger Client_StatusAanlevering BSN
JW305_StartProduct	Bericht_ID StartProduct_BeschikkingNummer StartProduct_ToewijzingNummer StartProduct_ProductCategorie StartProduct_ProductCode StartProduct_ToewijzingIngangsdatum StartProduct_Begindatum StartProduct_StatusAanlevering

JW306	Bericht_ID Datum_VerzondenUTC Afzender Ontvanger RetourCodes Client_StatusAanlevering BSN
JW306_StartProduct	Bericht_ID StartProduct_BeschikkingNummer StartProduct_ToewijzingNummer StartProduct_ProductCategorie StartProduct_ProductCode StartProduct_ToewijzingIngangsdatum StartProduct_Begindatum StartProduct_StatusAanlevering
JW307	Bericht_ID Datum_VerzondenUTC Afzender Ontvanger Client_StatusAanlevering BSN
JW307_StopProduct	Bericht_ID StopProduct_BeschikkingNummer StopProduct_ToewijzingNummer StopProduct_ProductCategorie StopProduct_ProductCode StopProduct_ToewijzingIngangsdatum StopProduct_Begindatum StopProduct_RedenBeeindiging StopProduct_Einddatum StopProduct_StatusAanlevering
JW308	Bericht_ID Datum_verzondenUTC Afzender Ontvanger RetourCodes Client_StatusAanlevering BSN

JW308_StopProduct	Bericht_ID StopProduct_BeschikkingNummer StopProduct_ToewijzingNummer StopProduct_ProductCategorie StopProduct_ProductCode StopProduct_ToewijzingIngangsdatum StopProduct_Begindatum StopProduct_RedenBeeindiging StopProduct_Einddatum StopProduct_StatusAanlevering
JW315	Bericht_ID Datum_verzondenUTC Afzender Ontvanger BSN
JW315_AangevraagdProduct	Bericht_ID ReferentieAanbieder BeschikkingNummer ProductCategorie ProductCode BeschikkingIngangsdatum ToewijzingIngangsdatum ToewijzingEinddatum TypeVerwijzer
JW316	Bericht_ID Datum_VerzondenUTC Afzender Ontvanger RetourCodes BSN
JW316_AangevraagdProduct	Bericht_ID ReferentieAanbieder BeschikkingNummer ProductCategorie ProductCode ToewijzingIngangsdatum ToewijzingEinddatum TypeVerwijzer